

Dnevnik, Ljubljana

10-11-2008

Ana Perne

S praznino nabuhel napuh

Ob zadnjem odvodu sedemletnega projekta Via Negativa se - kljub znanemu dejstvu, da se bo na sedmih smrtnih grehah temelječa gledališka raziskava na sintetični način sklenila šele v svojem osmem letu - postavlja vprašanje, kam je to prevpraševanje gledališča in njegovih konvencij od izhodiščne Jeze pripeljala v času načrtno in namensko raztegnjena študija.

Sklepna predstava sedemletnega projekta Via Negativa z naslovom Out se posveča smrtnemu grehu napuha, a je v okviru svojih koordinat premalo kompaktna in zavezujoča. Oziroma, na kaj in kako se po vzpostavitvi in utrditvi projektnih koordinat, v katere je kolikor toliko zvesti gledalec že dodobra vpeljan, ter v okviru izbranega greha izpostavljenega problemskega polja (denimo glede odrske produktivnosti ali njegove minljivosti) še osredotoča. Skratka, po kateri poti se na napuhu zasnovani Out približuje v veliki plan vselej zajetemu odnosu med Igralcem oziroma Izvajalcem in Gledalcem?

Novi produkt "grešne" raziskave daje že na začetku, recimo z rekvizitno uporabo svojih teoretskih referenc, slutiti dobršno moč, s katero vanjo vstopa samorefleksivna komponenta; po drugi strani pa se prav tako v uvodnih taktih predstave že začnejo kazati znamenja neke temeljne izčrpanosti, stadija, v katerem odrsko kreativnost vse bolj vidno razjeda perpetuiranje lastnih avtorskih okvirov. Postopoma se potrdi tudi v preteklosti že opaženo postavljanje notranjih mej, ubrani postopki pri oblikovanju posameznih prizorov zapadejo ekshibicionistični provokaciji in izkazovanju specifičnih osebnih sposobnosti, preizkušanje razmerja med eno in drugo stranjo odrske rampe pa zaradi izgube (nekdanje dokazane) konceptualne izčiščenosti in zatekanja k v domišljenosti manj izrazitim novim, za samo učinkovitost tako rekoč obveznim dogajalnim zagonom, celoto zgradi kot v svoji dolžinskosti premalo kompaktno in tudi gledalsko nezavezujočo. V tem, v čemer je mogoče prepoznati določeno pomanjkanje dramaturškega premisleka, je obenem mogoče ugledati namerno spodbijanje tistih gledaliških principov, na katere je občinstvo sicer navajeno in jih potemtakem tudi pričakuje. Na teh mestih pa se vedno znova pokaže razsežnost, do katere se je - nekoliko tudi zaradi samega časovnega obstoja projekta - uspelo prebiti predvidljivosti.

Pod konceptualnim in režijskim vodstvom Bojana Jablanovca in v izvedbah nekaterih bolj in manj stalnih (Katarina Stegnar, Gregor Zorc, Sanela Milošević, Kristian Al Droubi, Petra Zanki, Boris Kadin) ter na novo pridruženih (Darko Japelj, Uroš Kaurin, Rok Matek, Nataša Živković) ustvarjalcev se Out (ki v naslovu zaobseže vmesno "izganjanje" gledalcev iz dvorane) pokaže kot delo, ki utemeljitve za določena ravnanja resda najde v napuhu, a pri tem hkrati pusti, da se ta pretirano napolnijo s praznino, odgovora glede njene ne-privlačnosti pa ne poda z zadostno ostrino. In četudi je ob vsem

prevzetnem izražanju in manipulativnem poigravanju z gledalcem nekako na polovici uprizoritve pozornost preusmerjena k vlogi prav slednjega - z vrhuncem v končni prepuščenosti njegovi odločitvi, da zapusti dvorano in sklene predstavo - ostaja prevpraševanje izpostavljenega gledališkega razmerja na že osvojenem območju gibanja.